

de buurtwoongroep

Conceptenboek in opdracht voor Actiz door We are Social Rebels

Vind jouw plek in de wijk
april 2022

connected generations

Generaties same brengen, ouderen doen mee!

Hoe creëren we een samenleving waarin ouderen mee kunnen doen? Waar verschillende generaties elkaar ontmoeten? En waar wederkerigheid het uitgangspunt is? Een soepele samenleving waar mensen van verschillende leeftijden fijn kunnen leven en wonen. Dit is de uitdaging waar We are Social Rebels samen met ActiZ zich in heeft vastbeten in het What if Lab 'Connected Generations'. In dit lab, op gericht door de Dutch Design Foundation, komen ontwerpers en organisaties samen om vernieuwende oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken te bedenken.

ActiZ is de branchevereniging van circa 400 zorgorganisaties, die met bijna 500 duizend medewerkers ruim 2 miljoen kwetsbare ouderen en chronisch zieken verzorgen en verplegen. ActiZ zet zich in voor de ouderenzorg van de toekomst. Daarbij zoekt ActiZ de vernieuwing op en stelt zich open voor frisse en creatieve blikken. Hun netwerk kent vele pioniers die experimenteren met nieuwe vormen van zorg en wonen. Met hun deelname aan het What if Lab zet ActiZ samen met We are Social Rebels de ontwerpbril op om naar hun vraagstuk te kijken.

Wat als er woonvormen in de wijk/stad/gemeente zijn waar mensen van alle leeftijden soepel kunnen wonen, leven, verhuizen en zorg en ondersteuning krijgen? Hoe zien die woonvormen eruit en wat is daarvoor nodig?

Er liggen veel kansen in het ontwerpen van nieuwe samenlevingsvormen. Door co-creatie met ouderen, trendonderzoek over de woonbehoeftes van de toekomst en werkbezoeken aan verschillende ouderenzorglocaties, nam We are Social Rebels een duik in de kansen voor het ontwerpen van een nieuwe woonplek. Tussentijds in het proces zijn de ideeën en inzichten gedeeld met verschillende bestuurders van ActiZ. Op de Dutch Design Week van 2021 werden de ideerichtingen gepresenteerd en behoeftes vergaard bij het publiek.

Als ontwerpers én kleinkinderen zijn we in gesprek gegaan met (toekomstige) ouderen om hun woonbehoeftes en droomwoningen boven water te krijgen. Samen kwamen we tot het concept 'de BuurtWoongroep'. In dit conceptboek zetten we het idee uiteen.

Ouderen doen mee!

inhoud

4. **waarom**
6. **wie**
8. **wat**
10. **hoe**
12. **casus**

Disclaimer:

De menukaart voor de flexibele BuurtWoongroep mag uitsluitend voor niet-commerciële doeleinden en met vermelding van de bron worden gebruikt. Voor andere doeleinden is de voorafgaande schriftelijke toestemming van ActiZ vereist.

ActiZ kan op geen enkele wijze aansprakelijk worden gesteld voor enige schade, direct of indirect voortvloeiende uit het gebruik van de menukaart voor de flexibele BuurtWoongroep.

we are social rebels

Wij geloven in een samenleving waar iedereen mee doet!

Als Social Rebels strijden we voor een samenleving waarin iedereen op zijn eigen wijze meedraait. Een samenleving waar mensen centraal staan en waaraan ze met hun eigen talenten bijdragen. Om dit te bereiken, zijn we niet bang om het systeem te bevragen én te veranderen.

Aanpak

In de afgelopen jaren hebben wij veel ervaring opgedaan met het ontwerpen, onderzoeken en implementeren van sociale innovaties. Hierbij betrekken wij de mensen in het alledaagse leven en de strategen in de wereld van de regels. We zorgen ervoor dat beide werelden elkaar begrijpen, verfrissende samenwerkingen aangaan en samen hun creativiteit inzetten. In onze aanpak combineren we ontwerpen, onderzoeken en strategie. Zo krijgen we diepgaand inzicht in het maatschappelijke vraagstuk en ontwerpen we oplossingen die aansluiten bij de dagelijkse realiteit en stapsgewijs de regelwereld hervormen.

Vraag achter de vraag

We duiken in de belevingswereld en beweegredenen van de eindgebruikers. Op deze manier komen we dichterbij de oorsprong van het vraagstuk, waardoor we duurzame impact kunnen maken.

Iedereen een Stem

Van visionaire beleidsmakers tot aanpotende werknemers, van lokale ondernemers tot zorgcliënten. We zorgen ervoor dat iedereen een stem krijgt in het ontwerpproces en het perspectief van de ander begrijpt.

Prototypes & Experimenteren

Wij vertalen de uitkomsten van het veldonderzoek en de co-creatiesessies naar tastbare en ervaarbare ontwerpen. Op deze manier kunnen we snel verbeterlagen maken

Systeemdenken

Bij complexe maatschappelijke vraagstukken staat een ontwerp niet op zichzelf. Daarom werken we met onze projecten ook aan systeemverandering. Zo creëren we duurzame en schaalbare impact.

Kristel de Groot

“Als creatieve strateeg daag ik de gevestigde orde uit om de systeemwereld te herontwerpen.”

t. +31 6 40505242
m. kristel@wearesocialrebels.nl

Eva de Bruijn

“Als social designer verbind ik mensen om samen maatschappelijke oplossingen te ontwerpen.”

t. +31 6 25155051
m. eva@wearesocialrebels.nl

Anne Meesters

“Als trendonderzoeker ga ik samen met mensen op ontdekkingstocht naar hun ideale toekomst.”

t. +31 6 40505242
m. anne@wearesocialrebels.nl

waarom

Geen vergrijzing, maar verzilvering

Nederland vergrijst, de vraag naar zorg neemt toe en er is een groeiend tekort aan personeel. In de toekomst zijn er minder mantelzorgers en professionals in de zorg, met daartegenover meer ouderen. Het zorgpersoneel werkt dag en nacht om ouderen fijne jaren te bieden. Maar het traditionele verzorgingstehuis dreigt op den duur niet meer haalbaar te zijn. Hoe gaan we de zorg voor ouderen organiseren in de toekomst?

Om een oplossing te vinden voor dit vraagstuk, richten wij ons op vernieuwende woonvormen. Waar mensen van alle leeftijden samen kunnen wonen en leven, zorg en ondersteuning krijgen én iets voor elkaar kunnen betekenen. Dit vanuit de gedachte: één ons welzijn bespaart een kilo zorg.

Ouderen willen graag in hun eigen, vertrouwde wijk blijven wonen. Dat draagt ook nog eens bij aan het reduceren van het aantal en de intensiteit van zorgvragen, blijkt uit onderzoek. Een belangrijke randvoorwaarde hiervoor is toegankelijkheid.

Niet alleen fysieke toegankelijkheid en mobiliteit, maar juist ook de psychische en sociale toegankelijkheid. Uit onderzoek blijkt dat het vergroten van de samenredzaamheid door het bevorderen van de sociale cohesie in de buurt, specifiek voor kwetsbare ouderen van groot belang is om thuis te kunnen blijven wonen. (Mol, 2020)

Wij zien veel kansen in het contact met andere generaties in de buurt. Buurtgenoten die elkaar helpen, inspireren, ondersteunen en ontmoeten. Een samenzijn waar wederkerigheid tussen jong en oud de norm is. De ontwerpkans die We are Social Rebels in dit project heeft uitgewerkt, luidt daarom als volgt:

Wat als we door middel van nieuwe samenleefvormen de sociale verbondenheid tussen ouderen en andere generaties stimuleren, zodat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen in hun eigen wijk?

wie

Wat willen ouderen?

Welke behoeftes hebben ouderen en andere generaties voor een samenleefvorm? We are Social Rebels sprak daarover verschillende generaties. Uit deze gesprekken zijn er drie kernwaarden naar boven gekomen die dienen basis voor het ontwerp.

Autonomie: actief meedoen

Behoeftes van ouderen veranderen; Beige, Big and Boring, is niet meer van deze tijd. Ouderen willen de derde levensfase (het pensioen) anders inrichten. Mensen starten een eigen onderneming of doen vrijwilligerswerk. Ze willen meedoen. De samenleving moet inzetten op deze kans en ouderen betrekken op een manier die ondersteunt in wat ze willen en kunnen.

“Ik vind het belangrijk dat ik iets heb om voor op te staan. Je moet ook iets te doen hebben als je oud bent, bezig blijven.” - oudere vrouw

Flexibiliteit: soepel ouder worden

Als men ouder wordt, kan de gezondheid nieuwe uitdagingen met zich meebrengen. Ouderen kunnen minder vitaal worden en moeten hier mee leren omgaan. Ouderen willen dat hun leefomgeving levensloopbestendig is en flexibel meebeweegt met hun veranderende behoeftes.

“Ik vind het lastig om in te schatten wanneer het juiste moment is om te verhuizen, het lijkt me heel vervelend als het allemaal heel abrupt moet omdat je huidige woonomgeving niet meer geschikt is. Het zou fijn zijn als dit geleidelijker kan” - oudere man

Gemeenschapszin: ontmoeten van andere generaties

Ouderen hebben de behoefte om in contact te blijven met andere generaties. Maar ook andere generaties zien hierin een meerwaarde:

- + Zingeving, van meerwaarde zijn
- + Intrinsieke idealen, visie op de samenleving
- + Sociaal contact met buurtgenoten, naar elkaar omkijken
- + Eigenaarschap over de buurt
- + Gebruik maken van diensten, zoals klusjes of oppas
- + Tot rust komen

“Met sommige ouderen bouw je ook een vriendschap op, als je dan stress hebt van de studie kun je bij hen een kop koffie drinken voor een waardevol gesprek.” - student Humanitas

“Wij hebben goed contact met een klusjesman die een paar huisnummers verderop woont. Hij leent gereedschap uit, maar komt ook effe helpen als hij merkt dat je hulp nodig hebt. Voor mij zou het voordeel van de BuurtWoongroep zijn dat je makkelijk gebruik kunt maken van elkaars diensten. Hulp en een praatje is altijd dichtbij.” - jonge moeder en ondernemer

“Ik woon in deze woongroep vanwege mijn idealen. Ik vind het belangrijk om in contact te komen met verschillende generaties. Tegenwoordig leeft iedereen in bubbels. Ik wil die bubbel doorbreken.” - Jongere

wat

De BuurtWoongroep

Het concept 'de BuurtWoongroep' creëert een hogere sociale cohesie in de buurt en stimuleert het delen van woonruimtes. Deze optelsom zorgt ervoor dat ouderen langer en actiever in de buurt kunnen blijven wonen. Het houdt ouderen fit en verbonden met andere generaties. Dit alles door middel van de BuurtWoongroep.

De BuurtWoongroep is een flexibele woongroep verspreid door de buurt. Deze woongroep bestaat uit mensen van verschillende generaties die een sociaal netwerk vormen, naar elkaar omkijken en samen dingen ondernemen in de buurt.

De woongroepleden beheren plekjes in de buurt, deze fysieke bestemmingen functioneren als (spontane) ontmoetingsplekken of bieden ruimte voor programmering. Denk aan het onderhouden van de minimoestuin op de hoek van de straat en het organiseren van het maandelijkse buurtcafé bij de lokale kringloopwinkel. Het samen beheren van deze plekjes zorgt voor een verbindende factor. Het helpt ouderen en andere generaties om hun rol in de buurt te ontdekken en zichtbaar te maken.

Zo leren mensen uit de buurt elkaar kennen. Ze staan voor elkaar klaar. In de BuurtWoongroep is het vanzelfsprekend om ruimtes met elkaar te delen. Denk aan het aanbieden van jouw grote woonkamer voor kinderfeestjes, de slaapkamer van je

kinderen die allang uit huis zijn vrijstellen voor logés van de burens of jouw tuin ter beschikking stellen omdat de zon hier niet onder lijkt te gaan. Kortom, het is normaal om veel bij elkaar over de vloer te komen. In de BuurtWoongroep kijkt men naar elkaar om. Er wordt gezocht naar passende oplossingen voor de vragen die leven bij bewoners uit de buurt.

Waarden die centraal staan: flexibiliteit, gemeenschapszin en autonomie. In de woongroep is er ruimte voor eigenheid en het maken van eigen keuzes. Wie ben ik? Wat vind ik leuk en hoe wil ik bijdragen? Ook ben je onderdeel van een groter geheel, een gemeenschap. Samen onderhouden jullie een bestemming.

Tot slot kan de woongroep makkelijk uitgebreid en aangepast worden, bijvoorbeeld door extra leden te verwelkomen, plekken op verschillende manieren in te zetten en samen een ruimte of woning delen. Dat maakt het wonen in de BuurtWoongroep ook flexibel.

menukaart

Anderzijds worden er flexibele ingrediënten toegevoegd, zoals een parkeerplaats-moestuin, extra bankjes, een speciale wandelroute of 'Versloombabriek'. Woongroepleden kunnen zelf ingrediënten toevoegen aan de leefomgeving en deze samen beheren. Zie pagina 14 t/m 19 voor een overzicht.

impact

In wijken waar de BuurtWoongroep actief is een grotere sociale cohesie. Dit zorgt ervoor dat ouderen een groter sociaal vangnet hebben. Zij kunnen langer actief thuis blijven wonen. Buurtbewoners helpen en ondersteunen elkaar, hiermee wordt werk van zorgprofessionals ontlast en kunnen zij hun tijd investeren in hetgeen waar ze voor zijn opgeleid.

De BuurtWoongroep beweegt op alle leefgebieden van een mens, dit maakt het mogelijk om te werken aan positieve gezondheid. Zorgprofessionals kunnen mensen doorverwijzen naar de woongroep, meedoen in de groep draagt bij aan een actieve en sociale leefstijl. Eén ons welzijn bespaart een kilo zorg.

Maar het werkt ook andersom. Door de woongroep krijgt men zicht op mensen die normaal achter de voordeur blijven. Via de woongroep kunnen mensen (in vroeger stadium) buurtgenoten doorverwijzen naar de juiste hulpverleners. Zo ontstaat er een preventievere en proactieve aanpak.

Het verantwoordelijkheidsgevoel voor het onderhouden van de buurt neemt toe. Buurtgenoten investeren zelf in de leefbaarheid van de wijk. Het vergroenen van wijken, tegen het hitte effect, droogte en wateroverlast, is een thema dat in veel gemeentes steeds hoger op de prioriteitenlijst staat. Door middel van het concept worden buurtgenoten gemobiliseerd om zelf een steentje hieraan bij te dragen.

Dit is niet het enige effect dat het concept heeft op maatschappelijke uitdagingen uit het ruimtelijke domein. Het concept draagt ook bij aan het oplossen van de woningcrisis. In de BuurtWoongroep worden nieuwe woonbehoeftes, zoals ruimtes delen, gestimuleerd.

Het concept BuurtWoongroepen bespaart kosten in de zorg-, sociale en ruimtelijke sector. Daarnaast wordt met het concept een integrale aanpak gestimuleerd. Deze sectoroverstijgende aanpak is nodig om de uitdagingen van de toekomst te tackelen.

hoe

De BuurtWoongroep

Hoe wordt een BuurtWoongroep in de buurt gerealiseerd? Het opstarten, faciliteren en onderhouden van een BuurtWoongroep bestaat uit de volgende elementen.

De opstart

Omdat dit een nieuw concept is en daardoor nog niet bekend bij mensen, adviseren we om de BuurtWoongroep aan te jagen vanuit professionele partners, zoals de zorgorganisatie, gemeente, woningbouwcorporatie, welzijn en lokale ondernemers. Zij gaan samen de boer op om buurtbewoners te enthousiasmeren, stellen ruimte beschikbaar en vullen samen met bewoners de menukaart* met ingrediënten.

De ambitie voor de toekomst is dat buurtbewoners uit zichzelf bottom-up een woongroep starten. Zij krijgen dan een startpakket met informatie, tips en hulpmiddelen en kunnen aankloppen bij partners in de buurt voor ondersteuning.

Kennis maken

De opstart van de BuurtWoongroep begint met een kennismakingsprogramma. Hier maakt men kennis met mogelijke woongroepgenoten. Dit zijn huidige buurtbewoners die in een koophuis, huurhuis of zorgorganisatie wonen én mensen die mogelijk intrekken in bijvoorbeeld een gedeeld corporatiehuis of bij een hospita. Tijdens het programma leert men elkaar beter kennen: wat hebben we gemeen, hoe zou jij het liefst willen wonen, wat wil jij doen in de buurt of in de woongroep?

Buurtmenukaart

Tijdens de expeditie door de buurt kijken de woongroepleden en de samenwerkpartners samen naar wat ervoor nodig is om de BuurtWoongroep in hun buurt een succes te maken. Zijn er bijvoorbeeld voldoende spontane ontmoetingsplekken, is er een plek die kan dienen als gemeenschappelijke

woonkamer, waar kunnen activiteiten plaatsvinden en zijn deze plekken toegankelijk? Als eerst wordt er gekeken naar wat er al in de buurt is en hoe de woongroep dat kan benutten. Daarna beslissen de woongroepleden wat ze nog extra nodig hebben en hoe ze dit kunnen faciliteren en beheren. Dit doen ze aan de hand van een menukaart. Deze menukaart is een bundeling van mogelijke ingrediënten, ingebracht door de professionele partners en de leden zelf (zie volgende pagina).

Rollen

Binnen de woongroep

In de rollensessie bespreken de woongroepleden welke rol(len) zij willen spelen in de woongroep. Denk aan:

Samen activiteiten organiseren en ruimtes beheren:

- + Beheren van de activiteitenruimte of de parkeerplaatsmoestuin
- + Samen beheren van bijvoorbeeld repaircafé of spel-o-theek
- + Buddy van een woongroep lid
- + Organiseren kennismakingstour voor nieuwe woongroepleden

Aanbieden van diensten:

- + Oppas
- + Klussen of kleding repareren
- + Bijles

Aanbieden van ruimtes:

- + B&B = Bed and bammetje; je logeerkamer delen
- + Knutselhoek
- + Het zonnetje in de tuin
- + Op mezelf wonen oefenen op zolder bij de buurvrouw

Expertises:

- + Interieuradviseur voor binnen- en buitenruimtes
- + Penningmeester
- + Stamoudste
- + Ontstress-oma
- + Roostermaker beschikbare ruimtes

Ook worden er gaandeweg het programma buddy's gevormd tussen jong en oud: mensen die samen naar activiteiten gaan, extra bij elkaar op bezoek komen, regelmatig samen koken en/of samen gaan wonen. Op deze manier ontstaat er wederkerigheid, komt men achter elkaars voordeur en wordt de drempel verlaagd om naar activiteiten te gaan – bijvoorbeeld voor mensen die dat vanwege hun mobiliteit spannend vinden. Mensen ondersteunen elkaar, maar het is vooral ook heel gezellig.

Rol van stakeholders

De professionele partners hebben een aanjagende en faciliterende rol, bijvoorbeeld in het kennismakingsprogramma en de rollensessie. Hoe groter de organisatiekracht van de BuurtWoongroep zelf, des te kleiner de rol van de professionele partners.

Daarnaast stellen de partners ruimte beschikbaar en vullen zij de menukaart met ingrediënten. Zo kan de woningbouwcorporatie een woning beschikbaar stellen waarin alleen woongroepleden mogen wonen, biedt de sportclub een bewegings- en ontmoetingsplek aan, de zorgorganisatie een gezamenlijke keuken op bepaalde tijdstippen en de gemeente een stukje openbare ruimte voor de moestuin.

Als er een zorgorganisatie in de buurt is, heeft de BuurtWoongroep daar een actieve verbinding mee. Bewoners van de zorgorganisatie kunnen ook lid worden van de BuurtWoongroep en de woongroep kan een lid die verhuist naar de zorgorganisatie ondersteunen. Activiteiten in de zorgorganisatie kunnen breder worden gecommuniceerd en door de woongroep georganiseerd. En andersom kunnen nieuwe bewoners van zorgorganisatie gebruik maken van de kennismakingstour door de buurt. Zo komen de buurt en de zorgorganisatie beter met elkaar in verbinding te staan. Mensen uit de wijk komen vaker over de vloer bij de zorgorganisatie. En voor de oudere is het een minder vreemde plek als hij of zij naar

Onderhouden

Een aantal keer per jaar komt de woongroep bijeen om te reflecteren hoe het gaat. Hoe vindt iedereen zijn of haar rol? Hoe gaat het beheren van de plekjes?

Daarnaast bespreken ze het aannemen van eventuele nieuwe woongroepleden. Bijvoorbeeld als een woongroeplid verhuist of afhaakt, of als iemand zelf interesse toont. De leden maken een profiel, waarin de missie, verwachtingen en rollen van de woongroep duidelijk worden. Bij de selectie letten zij ook op de mix van jong en oud.

Flexibel wonen

Wonen in een BuurtWoongroep is een nieuw soort wonen, waarbij flexibel wonen en ruimtes delen heel normaal is. Zo kun je genieten van de zon in de gemeenschappelijke tuin, ontspannen na je werkdag in de gemeenschappelijke woonkamer, je logeerkamer delen of je keuken 'uitlenen' voor een kinderfeestje.

Met de woongroep ontstaat er daarnaast een stevig sociaal netwerk in de wijk tussen verschillende generaties. Buurtgenoten leren elkaar goed kennen, weten elkaar beter te vinden, helpen elkaar en doen dingen samen. Hulp en sociaal contact is dichtbij.

De overtuiging is dat een woongroep in de buurt een goede voedingsbodem is voor multigenerationele woonvormen. De wederkerigheid, het wederzijdse vertrouwen en de gemeenschapszin die in een BuurtWoongroep ontstaat, zijn immers belangrijke factoren om een multigenerationele woonvorm te laten slagen en deze ook laagdrempeliger te maken.

Er bestaan verschillende woonconcepten die een logische match zijn in een wijk waar een BuurtWoongroep actief is. De woongroep is de verbindende factor die huidige woonconcepten tot een nieuw niveau tilt. Een aantal voorbeelden.

+ Delen van onbenutte ruimtes: garage van de burens voor de mountainbiker die op een flatje woont, de keuken 'uitlenen' voor een kinderfeestje of genieten van het uitzicht van de vogels in de wijk vanaf de vijfde verdieping.

+ Hospita: een aantal ouderen uit de woongroep zijn hospita voor bijvoorbeeld studenten of jongeren die willen oefenen met zelfstandig wonen. Naast het contact tussen jong en oud, kunnen de studenten ook bij elkaar terecht. In de activiteitenruimte organiseren zij wel eens een 'huisfeestje' of beerpongavond. Uiteraard zijn de 'oudjes' welkom.

+ Onder de pannen: geïnspireerd op 'Onder de pannen', waar iemand met bijstand onderdak biedt aan iemand die dak- of thuisloos is, kan er een combinatie gemaakt worden tussen iemand met bijstand en iemand die dementerende is.

+ Buddy: een buddy-koppel trekt samen in één pand van de woningcorporatie. Op de bovenverdieping woont de jongere, op de onderverdieping de oudere. Een alternatief is dat een deel van het huis beschikbaar wordt gesteld als gemeenschappelijke woonkamer, keuken of thuis voor de hele woongroep.

+ Bovenverdieping – een toontje lager: een oudere wil kleiner wonen en verhuurt haar bovenverdieping aan een (nieuw) lid van de woongroep.

+ Huizenruil: een ouder echtpaar wil kleiner gaan wonen, een jong koppel wil groter gaan wonen. In de woongroep leren zij elkaar kennen en besluiten zij van huis te ruilen. De jongeren helpen met verhuizen.

Samen dingen onderhouden

menukaart

Wat wil jij toevoegen aan de wijk?

versloomfabriek

Hier kom je even tot rust. Er is hier genoeg te doen voor jong en oud. Van spelletjes, puzzelen en knutselen tot een praatje met elkaar. Organiseer een workshop over jouw hobby. Of deel je levenslessen in een coachsessie. Jullie beheren samen deze ruimte en organiseren activiteiten.

bankhoppers wandelroute

Stippel samen een wandelroute door de buurt uit. Langs woongroepleden, de zorgorganisatie en dat leuke koffietentje. De route gaat van bankje naar bankje, zodat je tussendoor kunt uitrusten. Met een grote pot straatverf en wegwijsbordjes maken jullie de route zichtbaar. De bankjes verven jullie, zodat ze herkenbaar zijn.

spel-o-theek

Eens per week is jouw huis of garage een spel-o-theek. De ouders en kinderen uit de buurt brengen hier het speelgoed waar ze niet meer mee spelen. En kunnen hier vervolgens ander speelgoed lenen.

moes-couscous

Eén van de plantsoenen in de buurt toveren jullie om tot buurtmoestuin. Wie heeft er een keuken dichtbij waar jullie samen koken met de oogst? Of: Elke eerste maandag van de maand kunnen jullie terecht in de keuken van het restaurant om de hoek, om samen te koken met de oogst.

swap een parkeervak

In de buurt mogen jullie drie parkeervakken swappen. Swap deze voor een minimoestuin, bijentuintje of picknickbankje. Deze beheren jullie samen. Leuke gesprekken met voorbijgangers gegarandeerd!

menukaart

Wat wil jij toevoegen aan de wijk?

woonkamer samen

In het huis van de woningbouwcorporatie wonen twee woongroepleden. Zij hebben hier een plek voor zichzelf. Eén deur leidt echter naar de gezamenlijke woonkamer, waar heel de BuurtWoongroep welkom is. Om bij te kletsen of een spelletje te spelen. De twee bewoners beheren de kamer.

repaircafé 'oma weet raad'

Weet jij hoe je sokken stopt, een vlek uit de bank krijgt of een Senseo uit elkaar schroeft? Dan ben jij geschikt voor het repaircafé! Mensen kunnen bij jou terecht voor advies, hulp of een klusje. Jullie organiseren het repaircafé in je eigen huis of bij de lokale kringloop.

16

voortuinlijk

In sommige buurten zit iedereen gezellig in de voortuin, in andere buurten komt dat nauwelijks voor. Doorbreek dit met de 'voortuinlijk' bankjes. Woongroepleden met een voortuin zetten hier een bankje neer. Iedereen mag er op zitten. Maak het extra leuk met een kop koffie of spelletje.

feestkabinet

Een buurtbarbecue, sinterklaasbingo, beerpongwedstrijd of huisfeest. Het feestkabinet is niet vies van een feestje. Jullie organiseren samen feestjes. Bij jullie thuis, in de zorgorganisatie of in de sportkantine.

AirB&B

Logeerkamer over? Woongroepleden met een logé kunnen bij jou terecht!

17

menukaart

Wat wil jij toevoegen aan de wijk?

busje komt zo

Jullie beheren en onderhouden samen het gemeenschappelijke busje. Dit busje kan bijvoorbeeld ingezet worden om bewoners naar een activiteit te brengen, zodat activiteiten beter toegankelijk zijn. Ook bij een verhuizing komt die goed van pas. Eén iemand stelt zijn of haar garage beschikbaar.

woordenschat-kamer

Taalplezier voor iedereen! Heb jij een grote liefde voor taal? Beheer de minibieb in de straat of lees de buurtkinderen voor bij het wekelijkse voorleesuurkje. En heb je een oude schuurdeur die opgepimpt mag worden? Een mooi canvas voor jongeren om creatief te zijn met graffiti.

voetbalplaatjes

Spaar ze allemaal! Jullie maken voetbalplaatjes van alle bewoners van de buurt. Bij de lokale ondernemers kun je deze plaatjes sparen. Wie heeft als eerst het plakboek vol? Geen voetbalfan? Ook in een buurtgids, wijkkrantje of foto-expositie kun je de portretten en verhalen van bewoners laten zien.

comité warm welkom

Het Comité Warm Welkom organiseert de introductiedagen voor nieuwe bewoners in de buurt en in de zorgorganisatie. Jullie koken een lekkere welkomstmaaltijd, geven een tour door de buurt en verbinden de nieuwe bewoners met andere buurtbewoners. Ook organiseren jullie proefovernachtingen, voor mensen die even willen wennen.

bedenk het zelf!

Bedenk samen wat jullie nog missen!

casus

De BuurtWoongroep

Aan de hand van de buurt Kievelaar laten we zien hoe een BuurtWoongroep zou kunnen werken. Welke bestaande ingrediënten heeft de buurt al en welke zouden we toevoegen, om ervoor te zorgen dat de BuurtWoongroep in deze buurt een succes wordt? Na het opstarten en de kennismaking van de woongroep in de wijk Kievelaar gaan de bewoners samen bepalen welke ingrediënten zij willen toevoegen aan de wijk.

De Buurtexpeditie:

Wat valt er op in Kievelaar? Voor het maken van deze analyse is gebruik gemaakt van de buurtthermometer 2021. Daarnaast is er ook een gesprek met de zorgorganisatie om meer inzicht te krijgen in de rol van de zorgorganisatie voor de wijk en welke ontwikkelingen er nu spelen.

buurt

Lage sociale binding

Weinig vrijwilligers maar veel mantelzorgers

Hoge zorgkosten en medicijngebruik maar ook een hoog gezondheidsgevoel

Voorzieningen: weinig ontmoetingsplekken buiten, de Rooi Pannen en basisschool

zorgorganisatie

Woongebouw voor senioren met woon-, zorg- en welzijnsdiensten voor zowel het complex als de buurt

Dagbesteding en verschillende activiteiten georganiseerd door en voor bewoners.

Een naar binnen gekeerd complex

Inzetten op het optuigen van de logistiek voor activiteiten en het verbeteren van de communicatie naar de buurt

De Menukaart

Na het uitvoeren van de buurtanalyse zijn er verschillende kansen die naar voren komen voor het verbeteren van de buurt en de kwaliteit van leven voor ouderen. De woongroepleden kiezen samen welke nieuwe ingrediënten zij willen toevoegen aan de wijk.

Kans 1: In de buurt wonen veel ouderen met een lage sociale binding met de buurt. Ze zijn hier komen wonen om dichterbij hun kinderen te wonen, verder hebben ze hier geen netwerk. Het moment van deze verhuizing is een natuurlijk moment om juist in te zetten op deze sociale binding.

Ingrediënt 1: Welkom in Kievelaar

+ In beheer: De introductiedagen voor nieuwe bewoners in de buurt
+ Rollen: een welkomstmaaltijd, een rondleiding, verbinden van nieuwe bewoners, een luisterend oor, organiseren van proef overnachtingen.

Kans 2: Er wordt van alles georganiseerd in het Ankerpunt van de Wijk. Echter is de drempel voor ouderen te hoog omdat er een flink aantal niet zelfstandig naar de activiteiten moeten komen.

Ingrediënt 2: Rondje Kievelaar

+ In beheer: Gemeenschappelijk busje voor vervoer.
+ Rollen: Vervoeren van bewoners; onderhoud van het buurtbusje, beheren van gereedschap voor de buurt, het beschikbaar stellen je garage, financiën bijhouden.

Kans 3: Met de horecaopleidingen van de Rooi Pannen om de hoek valt er genoeg te koken en te proeven! Echte liefde gaat door de maag.

Ingrediënt 3: Jong en oud Kievelaar

+ In beheer: Een buurtmoestuin en gemeenschappelijke keukens van de Rooi Pannen.
+ Rollen: studenten koken van mantelzorgers, kookworkshops voor basisscholen door ouderen, verzamelen van groenten van tuinen uit de buurt, hospita voor studenten, logeerhuis voor burens.

Kans 4: Het complex van Kievelaar is erg naar binnen gericht. Voor een doolhof moet je hier zijn. Gelukkig wijst een QR-code je de weg. Waarom de QR-route niet door de hele buurt?

Ingrediënt 4: Kievelaar zonder muren

+ In beheer: De QR-route door de wijk met verhalen van de buurt en de bewoners waarbij je van bankje naar bankje loopt.
+ Rollen: Portretteren van bewoners, Buurtgids, Contacten met lokale ondernemers en initiatieven, beheren QR-route, Buurtoudste.

casus

Het leven van in de BuurtWoongroep

Het leven in de BuurtWoongroep kenmerkt zich door een hoge sociale cohesie tussen verschillende generaties. Mensen kennen elkaar, staan voor elkaar klaar en ondernemen leuke dingen.

quote

Door de BuurtWoongroep heb ik beter contact met mensen uit de straat. Ik durf nu meer te vragen. Daardoor ben ik ook minder afhankelijk van familie die van wat verder weg wonen.
- oudere

dagboek

Wat een lieve jongen is Assaf toch. Vandaag kwam hij langs met van die gevulde rijst rolletjes met kip. Had zijn schoonvader voor hem gemaakt. Lekker! Heeft hij goed onthouden van het welkomstentje van Layla met onze BuurtWoongroep.

doe mee!

Pilot de BuurtWoongroep

Aan de slag!

Bent u enthousiast na het lezen van dit conceptenboek? Graag gaan we met u aan de slag om de BuurtWoongroep uit te proberen in uw wijk.

Op deze manier werken we samen aan een buurt waar mensen elkaar een handje helpen en ouderen een betekenisvolle rol kunnen spelen. U krijgt inzicht in wat er in de buurt speelt en wat de behoeftes zijn. Het aantal ogen achter de voordeur wordt vergroot en hulpvragen worden eerder gezien. Ouderen kunnen langer zelfstandig blijven wonen in de buurt en hebben vanuit de gedachte 'één ons welzijn bespaart één kilo zorg' minder zorg nodig. De druk op mantelzorgers en zorgprofessionals wordt verlicht.

Maar bovenal: de BuurtWoongroep draagt bij aan een gezellige en saamhorige buurt, waar jong en oud naar elkaar omkijkt en iedereen mee kan doen!

Doet u mee?

In een vrijblijvende buurtexpeditie wandelen we samen met u en uw partners door de buurt. Wat voor buurt is het? Welke meerwaarde kan de BuurtWoongroep bieden aan deze buurt? En met welke ingrediënten kunnen we de buurt verrijken?

In een pilot gaan we vervolgens aan de slag met de BuurtWoongroep. We haken de juiste partners aan. We enthousiasmeren buurtbewoners. En we werken samen de organisatorische en juridische componenten verder uit.

Let's go!

Bent u nieuwsgierig geworden hoe een BuurtWoongroep er in uw buurt uit kan zien? We gaan graag met u aan de slag! Neem contact op met Eva en Anne van We are Social Rebels.

Kristel de Groot

"Als creatieve strateeg daag ik de gevestigde orde uit om de systeemwereld te herontwerpen."

t. +31 6 40505242
m. kritel@weaesocialrebels.nl

Eva de Bruijn

"Als social designer verbind ik mensen om samen maatschappelijke oplossingen te ontwerpen."

t. +31 6 25155051
m. eva@weaesocialrebels.nl

Anne Meesters

"Als trendonderzoeker ga ik samen met mensen op ontdekkingsstocht naar hun ideale toekomst."

t. +31 6 40505242
m. anne@weaesocialrebels.nl

